

Statsminister
STEMMERET
demokrati
FOLKETINGET
RETTIGHEDER
Styreform
MAGTENS ^{tre}DELING
Lov
MINISTER
Politiker
Regering
MAGT
PARAGRAF
GRUNDLOVEN

Dit Demokrati:
OVERORNET

LÆRER- VEJLEDNING

OVERORDNET LÆRERVEJLEDNING

INDLEDNING

Dit Demokrati – film og opgaver

Folketinget ønsker at engagere unge i demokrati og politik. Derfor har vi produceret undervisningsmaterialet *Dit Demokrati*, som består af 22 film med tilhørende elevopgaver. Materialet handler om folkestyret, Folketingets arbejde og EU.

Filmene viser stemningen på Borgen og tager også eleverne med ud i Danmark for at vise, hvordan de politiske beslutninger bliver til virkelighed. Eleverne mærker historiens vingesus gennem sort-hvide arkivklip, og komplicerede begreber bliver forklaret gennem korte animationer.

Med materialet ønsker Folketinget at bidrage til at styrke 8.-9.-klasseelevers viden om folkestyret, Folketingets arbejde og EU. Materialet skal også være med til at gøre eleverne i stand til at diskutere demokrati og Folketingets rolle.

I denne lærervejledning har vi beskrevet, hvordan filmene og opgaverne er tænkt fra vores side. Vi er bevidst om, at både lærere og klasser er forskellige, og det er vores håb, at du som lærer vil gøre materialet til dit eget, så det kommer dig og din klasse til størst mulig nytte.

God fornøjelse med materialet.

FILMENE

Dit Demokrati indeholder 22 korte film, som hver især varer mellem 3 og 6 minutter. Filmene kan ses uafhængigt af hinanden.

Hver film er bygget op om følgende 5 fortælle-mæssige lag:

1. Et værtslag med en ung fortæller, som skaber identifikation for eleverne og binder filmens indhold sammen. De 22 film har 4 forskellige værter.
2. Et borgen-/bruxelleslag, som indfanger stemningen på Christiansborg og i EU's institutioner.
3. Et danmarks-/europalag, som tager eleverne med ud i Danmark og EU, hvor de møder mennesker, som bliver påvirket af politikernes beslutninger og lovgivningen i Folketinget og EU.
4. Et historielag, som sætter filmens emner ind i et historisk perspektiv gennem arkivbilleder og fremhæver folkestyrets lange tradition.
5. Et bordlag, som udfolder filmens centrale begreber gennem korte animationer, der foregår på værtens skrivebord.

Når eleverne har set en film, foreslår vi, at du bruger deres oplevelser og reaktioner på den som afsæt for en dialog i klassen. Inddrag filmens 5 lag i dialogen med eleverne, og sæt ord på begreber og situationer og navne på personer fra billedsiden, som eleverne f.eks. ikke kender til eller undrer sig over.

Dialog om en film kan f.eks. tage afsæt i følgende spørgsmål til eleverne:

- Hvad handlede filmen om?
- Var der noget, I ikke forstod eller undrede jer over?
- Hvad var filmens centrale begreber og pointer?
- Har filmens emne relevans for jeres hverdag?
- Hvilke offentlige debatter og begivenheder i Danmark eller verden får filmen jer til at tænke på?

ELEVOPGAVERNE

Som inspiration til arbejdet med filmene i klassen er der udarbejdet et opgavesæt til hver film. Alle sættene har en ensartet struktur, der gør det nemt for dig at anvende.

Opgaverne understøtter en elevinddragende og undersøgende undervisning, ved at eleverne deltager i at udpege og vælge problemstillinger i forbindelse med emnet, mulige kilder og vigtige begreber og formulerer undersøgelsesspørgsmål. Desuden er eleverne med til at beslutte indholdet af og formen på præsentationer af deres egne undersøgelser.

INDIVIDUELLE LÆRERVEJLEDNINGER

Der følger en individuel lærervejledning med til hver film/hvert opgavesæt. Denne lærervejledning

- kobler film og opgaver til Fælles Mål,
- kommer med bud på, hvordan filmen kan bearbejdes sammen med eleverne,
- kommer med bud på, hvordan film og opgaver kan anvendes i undervisningen,
- indeholder forslag til afsluttende vurdering af og feedback på forløb og arbejdsproces og
- indeholder forslag til en lektionsplan for arbejdet med en film og et opgavesæt.

Obs: Opgavesæt og lærervejledning til filmene om EU kommer først på hjemmesiden i løbet af foråret.

Alle opgavesæt indeholder følgende 5 niveauer:

1) INTRO

2) TJEK DIN FORSTÅELSE

3) BESKRIV DINE HOLDNINGER

4) LAV DIN EGEN UNDERSØGELSE

5) PRÆSENTER DIN UNDERSØGELSE

De 5 niveauer lægger op til en stigende grad af selvstændighed i elevens arbejde med emnet. De første 3 niveauer er stærkt strukturerede. De sidste 2 lægger i høj grad op til en elevinddragende undervisning.

Intro

Dette niveau arbejder eleverne med, før de ser filmen, mens de ser den, og efter de har set den. Eleverne skal vurdere, hvor godt de synes de forstår emnet, så de kan vurdere deres udbytte af arbejdet med filmen efter endt undervisningsforløb. Eleverne skal også tænkeskrive om emnet for at aktivere deres forforståelse af det.

For at støtte elevernes faglige engagement og vej ind i arbejdet får de også en række råd til, hvad de skal gøre, før de ser filmen, mens de ser den, og efter de har set den.

Tjek din forståelse og Beskriv dine holdninger

Opgaverne på disse niveauer har til hensigt at understøtte elevernes forståelse af væsentlige faglige pointer og at få dem til overveje deres egne holdninger til emnet. Igennem dialog får eleverne mulighed for at få vendt og nuanceret deres faglige forståelse og holdninger til emnet. De får desuden mulighed for at træne deltagelse i demokratiske samtaler.

Lav din egen undersøgelse

På dette niveau skal eleverne planlægge en undersøgelse. Niveauet indeholder bud på delemner, som eleverne kan undersøge. Disse bud er kun forslag. Det er meningen, at eleverne skal hjælpe hinanden med at kortlægge delemner til deres undersøgelser via en fælles brainstorm. Eleverne deltager også i udpegning af, hvad der er relevant at undersøge, hvilke kilder de kan inddrage, og hvilken type undersøgelse de kan lave (interview, spørgeskema, faglig læsning, internetsøgning osv.). Eleverne arbejder også med at lave deres egne undersøgelsesspørgsmål.

Præsenter din undersøgelse

Her skal eleverne lave en præsentation af deres undersøgelse. Niveauet rummer forslag til, hvordan de kan strukturere deres præsentationer. Dette forslag er tænkt som en øvelse, der forbereder eleverne på at skulle anvende kilder til en eventuel samfundsfagsprøve. Hele den problem- og produktorienterede tilgang på niveau 4 og 5 (undersøgelse og præsentation) understøtter i det hele taget elevernes forberedelse til prøven i samfundsfag.

Niveauet indeholder en liste med mulige produktformer for at give eleverne inspiration til, hvordan de kan arbejde med at formidle et stof ved hjælp af forskellige præsentationsformer.

Ordbogsark

Hvert opgavesæt indeholder desuden et ordbogsark med udvalgte nøgleord og begreber fra den tilhørende film. Her kan eleverne med deres egne ord forklare de enkelte begrebers betydning og tilføje nye begreber, hvis de har behov for det. Listen hjælper eleverne med at huske begrebets betydning fra undervisningsgang til undervisningsgang. Samtidig gør den det muligt for eleverne løbende at opdatere og udvikle deres begrebsforståelse.

UNDERVISNINGSDIFFERENTIERING

De 5 niveauer er tænkt som en progressiv helhed. Vi anbefaler, at klassen arbejder med hele opgavesættet.

Er dette ikke muligt, er materialet bygget op således, at du kan bruge niveauerne særskilt og plukke dem ud, du vil arbejde med:

INTRO, TJEK DIN FORSTÅELSE og **BESKRIV DINE HOLDNINGER** kan du anvende som et selvstændigt, afsluttet forløb i forbindelse med filmen.

LAV DIN EGEN UNDERSØGELSE-niveauet kan du anvende sammen med filmen, uden at du behøver bruge de foregående niveauer.

Det afsluttende niveau, **PRÆSENTER DIN UNDERSØGELSE**, kan eleverne kun lave, hvis de først har arbejdet med **LAV DIN EGEN UNDERSØGELSE**-niveauet.

Det er muligt at differentiere undervisningen i forbindelse med elevernes undersøgelser. Alle film og opgavesæt i serien *Dit Demokrati* beskæftiger sig med kompetenceområdet *Politik*. Det er derfor oplagt, at eleverne ser en række film og derefter vælger, hvilket emne de vil arbejde selvstændigt videre med i en undersøgelse.

Undersøgelserne kan differentieres, hvad angår omfang og hvilke begreber der skal arbejdes med. Du kan også differentiere, hvad angår kildetyper og deres sværhedsgrad.

Endelig kan selve præsentationerne også differentieres ud fra elevernes individuelle niveau og ud fra, hvilke præsentationsformer de ønsker at lære at bruge, allerede kan anvende kompetent eller føler sig trygge ved.

KILDEFORSLAG

Der er kun i begrænset omfang knyttet tekster og konkrete forslag til kildemateriale til *Dit Demokrati*. Det er hensigten, at du som lærer selv supplerer med mundtlige oplæg, kilder og aktuelle samfundsdebatter m.m. i undervisningen.

DIT DEMOKRATI OG FÆLLES MÅL

Film og opgavesæt i *Dit Demokrati* understøtter kompetenceområderne *Politik* og *Samfundsfaglige metoder*. Kompetenceområdet *Politik* og dets 6 underliggende færdigheds- og vidensområder skal sikre, at eleven "kan tage stilling til politiske problemstillinger lokalt og globalt og komme med forslag til handlinger."

Kompetenceområdet *Samfundsfaglige metoder* og dets 5 underliggende færdigheds- og vidensområder skal sikre, at eleven "kan anvende samfundsfaglige metoder."

Der er ikke opstillet specifikke læringsmål for materialet. Du har selv mulighed for at gøre dette i din undervisningsplanlægning med afsæt i dit elevkendskab, antal lektioner til rådighed osv.

OVERSIGT OVER EMNER I SERIEN DIT DEMOKRATI

Styreformer

(Om forskelle på en autoritær og en demokratisk styreform)

Demokratiformer

(Om forskelle på direkte og repræsentativt demokrati)

Hvem bestemmer hvad?

(Om typer af beslutninger, der træffes i kommuner, regioner, Folketinget og EU)

Grundloven

(Om, hvad grundloven er)

Sådan fik vi grundloven

(Om de historiske begivenheder, der ledte til, at Danmark fik sin første grundlov i 1849)

Hvem må stemme?

(Om, hvordan valgretten har ændret sig fra 1849 til i dag)

Rettigheder

(Om rettigheder i det danske samfund)

Politisk påvirkning

(Om, hvordan forskellige aktører kan få indflydelse på den førte politik)

Fra idé til lov

(Om, hvordan en lov bliver til)

Finansloven

(Om, hvad en finanslov er)

Regeringen

(Om, hvad en regering er, og hvordan den bliver dannet)

Kontrol med regeringen

(Om, hvordan Folketinget holder øje med, at regeringen ikke misbruger sin magt)

Politikerens arbejde

(Om, hvad et folketingsmedlems opgaver går ud på)

Hvad er et politisk parti?

(Om, hvad et politisk parti er, og hvad det laver)

Folketingsvalg

(Om, hvad et folketingsvalg handler om, og hvilken rolle det spiller i folkestyret)

Politik og medier

(Om forholdet mellem politikerne og medierne)

Den demokratiske samtale

(Om det levede demokrati i hverdagen)

Hvad bestemmer EU?

(Om, hvordan EU's regler påvirker stort og småt i vores hverdag)

Hvordan lovgiver EU?

(Om, hvordan en lov bliver vedtaget i EU)

Hvem må være med i EU?

(Om, hvad der skal til for at blive medlem af EU)

EU's historie

(Om hovedtrækkene i EU's historie)

Nej til Maastrichttraktaten

(Om det danske nej til Maastrichttraktaten)